

Wie Wat Waar Web... Architect!

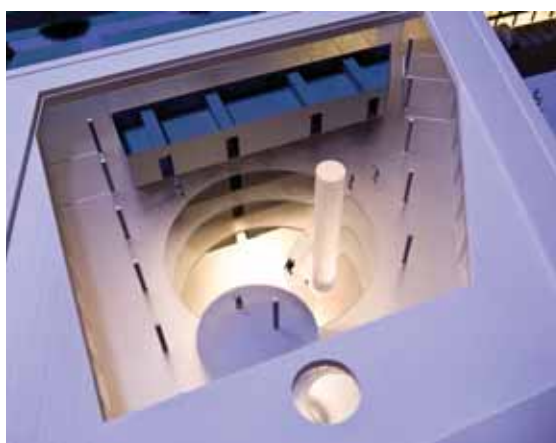
De emoties over gemeentehuizen kunnen hoog oplopen. Het bekendste geval is het gemeentehuis van Den Haag, waardoor twee kibbelende wethouders moesten opstappen. Maar ook elders in het land, bijvoorbeeld in het Brabantse Landerd, moesten politici het veld ruimen. Daarom vormen gemeentehuizen voor architecten een extra uitdaging, zij mogen immers het hart van de gemeente ontwerpen. Vijf toparchitecten verhalen hoe zij dat hart kloppend hebben gemaakt.

Wie Dick de Gunst
Wat Gemeentehuis
Waar Lansingerland
Web www.heeswijk.nl

Drie Zuid-Hollandse gemeentes fuseerden per 1 januari 2007: Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk en Bergschenhoek. De naam werd Lansingerland, naar Lansingh, de landscheiding tussen Delfland en Schieland. Er was een nieuw gemeentehuis nodig. Geheel in de geest van de omgeving werd dat een buitenhuis op een landgoed.

TOEGANKELIJK

Omringd door fruitbomen met bloesem in het voorjaar, staat er inmiddels een transparant bestuursgebouw. Het is openbaar en toegankelijk voor iedereen die deelneemt aan de gemeentelijke democratie, die gaat trouwen of die een geboorte aan wil geven. Rechts van de licht hellende oprijlaan flankiert het gemeentelijk kantoorgebouw de landtong omringd door water. Geparkeerde auto's verdwijnen uit het zicht.

Van alle kanten valt het licht in de hal van het openbare gebouw, geïnspireerd door de kassenbouw in de directe omgeving. De kantoren zijn bereikbaar via een luchtbrug. Hun karakter is meer gesloten maar flexibel, want in onderdelen te verhuren als dat aan de orde is.

Kortom: een gebouw als hoeksteen van een stedelijke samenleving.

Wie Johan Meijer
Wat Gemeentehuis
Waar Heemskerk
Web www.bdarchitectuur.nl

Door zijn situering en opzet wordt het gemeentehuis annex bibliotheek een markant complex in het centrum van Heemskerk. Door beide gebouwen in één complex onder te brengen, bespaar je vierkante meters. Gemeentehuis en bibliotheek hebben een oppervlakte van 6.000 m², resp. 2.300 m².

Het gebouw krijgt een ondergrondse parkeergarage voor 116 auto's. De verschillende onderdelen van het complex – de centrale hal met balies, de bibliotheek, het bestuursblok en de kantoorruimten – zijn verschillend vormgegeven en ook wat kleuren en materialen betreft onderscheiden ze zich van elkaar. Roestvast staal en een lichte en heel donkere baksteen, verschillend in textuur, zijn de basismaterialen.

Het complex is omgeven door een plein en een groenzone. In dit groengebied formeren we een waterpartij. Naast allure draagt deze watervoorziening bij aan de verbetering van het waterbeheer in de gemeente, geeft het de mogelijkheid tot gescheiden afvalwatersystemen en draagt het bij aan de beveiliging van het gebouw.

DUURZAAMHEID

Het gebouw wordt met grote aandacht voor het milieu en duurzaamheid gebouwd. Zo komt er een warmtepompinstallatie en warmte-koudeopslag. In combinatie met het gebruik van duurzame materialen en het compacte ontwerp leidt dit tot een duurzaam pand met een zo optimaal mogelijk energieverbruik. Het ontwerp is

zodanig flexibel dat aanpassingen in de kantoorruimtes tegen geringe kosten kunnen worden gerealiseerd.

ENERGIEZUINIG ONTWERPEN

Met de methode GPR gebouw meten we de haalbaarheid van de milieuambities van de gemeenten. Vijf duurzame maatregelen worden met elkaar in balans gebracht. Het gaat om energieverbruik, de keuze van materialen, de afvalstromen, het waterverbruik, de gezondheid en CO₂-reductie. De gemeente formuleerde vooraf een ambitie voor de categorieën tussen de 8 en 8,5. Uiteindelijk realiseert bd architectuur voor energie een 8,8, voor materialen en water een 8,7, voor afval een 8,6 en voor gezondheid 8,0. De EPC bedraagt 0,59.

Wie: Rob Louët Feisser en Jan-Otto Schilstra
Wat: Gemeentehuis Westerveld
Waar: Diever
Web: www.penta-architekten.nl

In het stedenbouwkundig plan van Westerveld was een oprijlaan, een plein en een bouwmassa aangegeven, refererend aan een havezathe of buitenplaats. Een havezathe was vroeger de versterkte woning van de edelman die in de feodale tijd zijn onderdanen min of meer onderdrukte. Havezathen waren massieve zware gebouwen.

In de huidige moderne tijd is een gemeentehuis echter de huiskamer van de gemeenschap, waar aan de bur-

gers service wordt verleend en zij hun bestuur kunnen ontmoeten en controleren. Eigenlijk een omgekeerde havezathe: open en uitnodigend: Maar ook een object in het landschap.

HET GEBOUW ALS OBJECT

Het gemeentehuis heeft een groot dak, gesteund door een regelmatige rij van houten kolommen aan zij- en achterkant. Aan de voorzijde wordt het dakoverstek groter en de plaatsing en dikte van de kolommen willekeuriger, wat refereert aan een bos. De lariks kolommen komen uit het productiebos van Staatbosbeheer bij Dwingelo.

De rechterzijde van het gebouw wordt gevormd door de dubbelhoge ovale wand van de raadzaal. Deze heeft overhoeks een relatie met de knik in de route van de laan en met het park.

Links zit de kop van de kantoorstrook, in twee bouwlagen. In het midden, in de as van de laan, zit de ingang. Het gebouw staat op een 60 cm hoge plint: daardoor kijk je van binnen ruimer naar buiten, en kun je buiten op de plint zitten.

KLEUR

De ramen in de basaltstenen gevel zijn om en om vlak en diepliggend in de gevel geplaatst. De zijkanten van deze diepliggende ramen zijn groen en geven daarmee zachtgroene accenten over de hele gevel.

Een andere accentkleur die aan de buitenkant zichtbaar is, is de tomaatrode zijwand van de personeelsingang, die als een schijf door het hele gebouw loopt en ook de achterwand van de publiekshal en de kantine vormt. De lange wanden van de publiekshal zijn grijsgroen en lopen naar buiten door, links van de hoofdingang en ook achter de raadzaal langs.

Wie: Joost de Haan
Wat: Gemeentehuis
Waar: Leiderdorp
Web: www.vvkh.nl

Eind 2008 organiseerde de gemeente Leiderdorp een 'build and construct'-prijsvraag voor een nieuw gemeentehuis, tussen vier voorgeselecteerde partijen. Een vakjury wees de combinatie Dura Vermeer/VVKH architecten als winnaar aan.

LOCATIE

Het gemeentehuis komt te liggen langs de Rijksweg A4, naast de begraafplaats. Mede daarom koos VVKH architecten ervoor om een laag gebouw te ontwerpen. Voor de geplande fietsbrug die over de A4 naar het Groene Hart zal gaan, werd een even simpele als doeltreffende oplossing gevonden: in plaats van een vijf meter hoge trapconstructie op de kavel van het gemeentehuis wordt nu een flauwe hellingbaan in een dijklichaam evenwijdig aan de snelweg gemaakt.

Om veel licht binnen in het diepe gebouw te brengen zijn gevels met glas van vloer tot plafond ontworpen. De bedrijfshal met daarin opgenomen de hellingbaan naar het dak wordt geheel groen door de hедера die hier tegenop zal groeien.

Om de drempel naar het gemeentehuis zo laag mogelijk te houden werd besloten om niet half verdiept onder het gebouw te parkeren, maar op het dak. De personeelsleden gaan via een hellingbaan die is geïntegreerd in de naastgelegen hal van Gemeentewerken omhoog en betreden daar het gemeentehuis.

MILIEUASPECTEN

Het ontwerp haalde bij de prijsvraag de hoogste cijfers voor duurzaamheid: de constructie bestaat uit stalen kolommen en betonnen prefabvloeren die volgens het cradle-to-cradle-principe zijn te demonteren. Er komt een bron voor warmte-koudeopslag en het binnenklimaat wordt beheerst door betonkernactivering. Ten slotte: doordat de gemeente groene stroom inkoop heeft het nieuwe gemeentehuis een CO₂-uitstoot van 0%!

Wie Ivan Ezerman
Wat Gemeentehuis
Waar Dalfsen
Web www.im-architecten.nl

Dalfsen heeft een nieuw gemeentehuis. Dit voor het kleine dorp Dalfsen nogal grote gebouw ligt buiten de dorpskern. Hierdoor hoeft het zich niet dwangmatig te voegen in de kleine schaal van het dorp. Het presenteert zich als een grote zwerfkei die aan de rivier ligt. Het zou ook een gestrande walvis kunnen zijn. Een autonoom en sterk volume dat aan de buitenzijde grotendeels gesloten lijkt, maar aan de binnenzijde een rijke en warme uitstraling heeft. Aan de dorpsse zijde toont het gebouw zich ontvankelijk door middel van een overmaatse luifel met klokkentoren en een besloten voorplein. De hoogteligging van het gebouw aan de dijk is zodanig dat de parkeerruimte half verdiept ligt, maar uit het zicht onder het gebouw blijft. Hierdoor liggen alle andere ruimten op een hoogte die vrij uitzicht geeft over het magnifieke landschap.

GEVEL

Een van de meer specifieke elementen van het gemeentehuis betreft de gevel. De bakstenen gevel is opgebouwd uit geprefabriceerde betonelementen met een afwerking van gezaagde bakstenen. Door de verticale panelen ten opzichte van elkaar licht te laten verkanen ontstaat, door de werking van schaduw en licht, een beweeglijke en tactiele gevel die het gebouw ondanks zijn stoere vorm enige zachtheid geeft.

DUURZAAM

De duurzaamheid van het gebouw is vertaald door een benadering van passieve zonne-energie, warmte-koudeopslag en lagetemperatuurverwarming in het skelet. Tevens hebben wij het volledige interieur van het gemeentehuis mogen ontwerpen, alleen de intieme trouwzaal is in samenwerking met een prominente inwoner van het dorp tot stand gekomen; namelijk Jeroen Krabbé. De keramische wand in de ruimte is samengesteld uit beelden van klassiekers uit de geschiedenis waarbij steeds twee handen elkaar symbolisch raken.

The art of less

UNDER-COVER
D O O R F R A M E S

www.under-cover-doorframes.com